

„Sve opcije su na stolu“

Srpski ministar spoljnih poslova Ivan Mrkić o dijalogu sa Kosovom, Tribunalu za ratne zločine i iseljavanju Roma

1. Gospodine Mrkiću, u sredu ćete se sresti sa nemačkim ministrom spoljnih poslova. O čemu će biti reči u razgovoru?

To je naš prvi susret, radi se, pre svega, o tome da se upoznamo. Takođe, obojica smo upravo bili u Izraelu, sigurno ćemo i o tome razmeniti mišljenje. I naravno da će tema biti pristup Srbije EU.

2. S nemačke strane bi moglo biti reči o porastu broja Roma iz Srbije. Kako će te na to odgovoriti?

Mogu samo da kažem da smo sve pokušali da sprečimo odlazak Roma. Ali to nije lako. Njih privlači životni standard i visoka novčana davanja za azilante u Nemačkoj. Osim toga, granica prema Mađarskoj je vrlo propusna.

3. Preduzimate li nešto protiv diskriminacije Roma u vašoj zemlji?

Romi kod nas nisu bili diskriminisani. Oni jednostavno slede svoj način života. Ovaj problem ne postoji samo kod nas, čak i Rumunija, kao članica EU ima ovih problema.

4. Mnogi Romi žive u drvenim straćarama, gde zimi nema grejanja.

Postoje Romi, koji su se odlučili da tako žive. Mi smo više puta pokušali to da promenimo. Ali čak i kada im se ponudi smeštaj, oni odlaze tamo gde će dobiti više novca.

5. Vašu Vladu vode bivši sledbenici Miloševića. Osećate li uzdržanost u Berlinu ili Briselu?

Baš naprotiv. Reakcije na novu Vladu bile su veoma pozitivne, čak i u Nemačkoj. U razgovorima u Briselu vlada, takođe, vrlo dobra klima, posebno sa baronicom Ešton, komesarkom za spoljnu politiku EU. Uvek iznova čujemo da naša Vlada jednostavno ne obećava stvari, koje zatim ne može da održi. Bivša Vlada je preuzela obaveze u dijalogu sa Prištinom, koje mi sada sprovodimo. To se odnosi na dogovor o odvijanju saobraćaja na prelazima. Do decembra će po prvi put biti pilog-projekti na tri prelaza.

6. Vaši susedi, posebno Bosna i Hrvatska, su, međutim, ljuti zbog izjava predsednika Nikolića, koji je u jednom intervjuu, između ostalog, rekao da u Srebrenici nije bilo genocida.

Ne želim da komentarišem izjavu. Mislim da je nakon izbora bilo straha što se tiče nove Vlade. U međuvremenu su kontakti sa našim susedima vrlo dobri. Ono što pretilo odnosima je najnovija presuda Tribunala u Hagu, kojoj su prošle nedelje ukinute presude protiv dva hrvatska generala. Ovi generali su odgovorni za mnoge srpske žrtve. Time su srpske žrtve degradirane u

žrtve drugog reda. Žrtve, preko kojih se jednostavno može preći. Čak i Srbi, koji su u protekloj deceniji lobirali za saradnju sa Tribunalom u Hagu, su time razočarani, kako bi se diplomatski reklo. To je očigledno bila politička odluka.

7. Ko bi mogao politički da utiče na Sud?

To znaju samo sudije, koje su odgovorne za odluku, tri od pet sudija. Dvojica, koji su bili protiv presude, jasno su rekli da je ova poresuda pravno lišena svake osnove.

8. Kada bi se danas našli pred odlukom da izručite R. Mladića, odgovornog za Srebrenicu, Hagu, da li bi ste to učinili?

Ovom presudom je sve dovedeno u pitanje. Ne postoji ni jedan jedini Hrvat iz Hrvatske, koji je kažnjen za masakr nad Srbima. Na drugoj strani stoji 50 Srba, među njima visoki vojni zvaničnici, policajci i obaveštajci, koji su zajedno osuđeni na skoro hiljadu godina zatvora. Ovom presudom je uništeno mnogo poverenja, koje smo mi u regionu naporno izgrađivali. Međutim, mi smo odlučni da nastavimo proces pomirenja.

9. Kako nameravate da popravite odnose sa Kosovom?

Dijalog između nas i Prištine, koji vodi EU, se sada na našu inicijativu podiže na viši nivo između našeg premijera i vođstva u Prištini. Ovi razgovori se održavaju u konstruktivnoj atmosferi. Međutim, do sada nisu pokrenuti važne osetljive teme. Tzv. Kosovari, albanska manjina u Srbiji, očekuju da dobiju sve što žele. Oni su, pri tome imaju podršku drugih, između ostalih, i Nemačke. Ako zaista želimo jedno stvarno održivo rešenje, tada ono mora biti prihvatljivo za obe strane. Albanci su svoju tzv. državu osnovali na srpskoj teritoriji. Mi smo spremni da prihvatimo realnosti, ali to moraju i oni.

10. Da li bi Srbija mogla da prihvati nezavisnost, ako bi istovremeno došlo do razmene teritorije?

Istorija nas uči da su u političkim pregovorima sve opcije na stolu. Ako strane zaista žele, onda mogu da nađu rešenje. Crvena linija za nas je povučena našim Ustavom. Mi želimo da kosovski Albanci mogu da vode normalan život i nismo zainteresovani da pate.

11. Prema vašem Ustavu, Kosovo je deo Srbije. To bi isključilo potpunu nezavisnost.

Mi treba da uđemo u diskusiju i da vidimo kakvu viziju za budućnost ima Priština. Albanci, doduše, imaju jaku podršku, ali bez dogovora njihova država ne može da postane članica UN.

12. Ako EU postavi kao uslov za pristup priznanje Kosova?

Tada ćemo se odreći članstva.